

Mūsų Lietuva

Jornal Lituanos «NOSSA LITUANIA»
DIRETOR RESPONSÁVEL
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO
REDATOR: MONS. P. RAGAZINSKAS
SAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES
LAIKRAŠTIS
A D R E S A S:
AV. ZELINA, 515 - C. POSTAL 4118
SÃO PAULO
ATSKIRO NUMERIO KAINA 30,00

R. 800 (26)

SÃO PAULO — BRASIL — 1964 M. BIRŽELIO MĒN. — JUNHO 27 D.

XVI METAI

Bukareštas prieš Maskvos isikišimą

Rumunijos komunistai pasitaroju metu reiškia vis labiau savarankiškas nuotakas. Jie ypatingai priešingi Maskvos kišimuisi į krašto ūkinius reikalus. Kai Maskvos radijas gegužės 30 d. smankiai sukritikavo Rumunijos planus ūkio srity, tai Bukarešto radijas birželio 8 d. pažymėjo, kad sovietų kritika nesuda-

ranti jokio «konstruktyvaus įnašo į draugiškų santykių tarp dviejų komunistinių kraštų raidą». Esą sovietų samprata apie super- tautinę kontrolę, kuri vykdoma COMECON (savitarpio ūkio paramos organizacijoje) esanti visiškai priešinga pagrindiniams nepriklausomybės ir tautinio suverenumo principams.

Chrusčiovo tikslai Skandinavijoje

Vakarų spauda spėliojo, kokių tikslų vedinas N. Chruščiovas šiuo metu lankosi Skandinavijos kraštuose. «Frankfurter Allgemeine» (nr. 137, birž. 16) pažymėjo, kad Kremliaus valdovui turėtų būti žinoma, kiek mažai skandinavai domisi sovietiniais pasiūlymais Skandinaviją paversti laisva nuo atominių ir raketinių ginklų zona, Baltijos jūrą paversti «taikos jūra» ir kt. Skandinavai prisibijo sovietų, ypač jų laivyno siaurinėje Europos erdvėje įsigalėjimo. Žinoma Chruščiovas nevens puolimų prieš Fed Vokietiją, tačiau čia laukina, kad jis, atrodo, nesistengs pertempti stygos Greičiausia teigia ita kingas Frankfurto dienraštis, Chruščiovas sieks susidaryti skandinavinių nuotakų vaizdą

ir tik vėliau nuspręs sovietų politikos Skandinavijos atžvilgiu kryptį. Tai būtų per menkas «bagazas». Dėl to spėliojama, kad Chruščiovo «lagamine» atsiras ir svarbesni siekiai.

Apie sovietų dėmesį Skandinavijai rašydamas «Neue Zuercher Zeitung» (nr. 165, birž. 17) priminė, kad sekant pastarojo meto Skandinavijos kraštų valdžios vyrų pareiškimais netenka tikėtis jokių derybų dėl trijų kraštų saugumo klausimų Chrusčioviui be silankant Skandinavijoje ir nesitikint ryškesnės sėkmės belieka tikėtis vieno dalyko — vienoje ar kitoje vietoje p a l a u ž t i n e p a s i t i k ė j i m o s i e n a k o m u n i s t i n i o š l a u r ė s k a i m y n o a t ž v i l g i u .

Pabaltieciui rastai Chrusčiovo lankymosi Skandinavijoje proga

Ryšium su birželio 16 d. prasidėjusia N. Chruščiovo kelione po tris Skandinavijos valstybes — Daniją, Švediją ir Norvegiją. Baltų Taryba — laisviniame veiksmis Vokietijoje atstovauja pabaltiečiai pasuntė atitinkamus raštus Danijos, Švedijos ir Norvegijos užsienio reikalų ministrams Estų organizacijų Fed. Vokietijos vardu pasirašė E. Reisenberg, Latvijos išlaisvinimo Komiteto — R. Liepinš ir VLIKo vardu dr. P. Karvelis.

Rašte priminta Stalino laikmečiu įvykdyta prievartinė Pabaltijo valstybių okupacija, kraštų gyventojų išvežimai, ūkinis išnaudojimas ir pažymėta, kad nors Chruščiovas yra viešai pasmerkęs Stalino nusikaltimus, tačiau Pabaltijo kraštuose ir toliau tebenaudojama brutali okupanto jėga. Esą galima, kad Skandinavijoje Chruščiovas puls kolonializmą, nors kolonialiniai

metodai tebenaudojami Pabaltijo kraštuose.

Ministrai paprašyti kalbantis su Sovietijos valdovu atkreipti dėmesį į Pabaltijo kraštų padėtį, rusinimo politiką ir pabaltiečių laisvę.

Ta pačia proga pabaltiečių rašte priminta, kad Sovietų Sąjunga neturi teisės kalbėti ar veikti Pabaltijo tautų vardu. Taip pat pareikštas įsitikinimas, kad Skandinavijos valstybės susilaikys nuo tokių veiksmų, kurie galėtų pa sunkinti jų padėtį ar dar labiau pakelti jų kančias.

— Birželio 2 d. Vilniuje iškilmingai posėdyje minėtas prof. dr. V. Girdzijausko 60-asis gimtadienis. Be Lietuvos mokslininkų dalyvavo ir iš Latvijos atvykę svečiai. Kaip tokiais atvejais priimta Girdzijauskas «karštai padėkojo partijai» bei vyriausybei už sudarytas sąlygas mokslinei veiklai.

Protesto veiksmai Švedijoje lankantis Chrusčioviui

Ryšium su N. Chruščiovo kelione į Švediją ir kitus Skandinavijos kraštus protesto veiksmai Švedijoje pradėti paskelbus viešą atsisakimą. Jį pasirašė 224 Švedijos visuomenės veikėjai ir 34 egzilių organizacijų atstovai. Pasirašiusių tarpe yra 9 parlamento nariai ir 5 buvę nariai, daugelis aukštųjų karininkų (jų tarpe buvęs vyriausias karinių pajėgų vadas

gen. Jung), be to atsisakimą dar pasirašė keturi vyskupai, du Švedijos Akademijos nariai ir keli žymūs rašytojai.

Be visos eilės reikalavimų, pasiūlyta Kremliaus valdovo viešnagės metu parodyti «daug pasakančią tylą». Jau įvyko ir tebevyksta protesto susirinkimai Stokholme, kituose miestuose ir gedulo pamaldos bažnyčiose.

Lenku partiniame kongrese vyravo ūkio klausimai

Varšuvos Kultūros rūmų salėje nuo birželio 15 d. ištisą savaitę vyko ketvirtasis lenkų Jungtinės Darbo partijos (komunistų) suvažiavimas. 1.630 delegatų pagal V. Gomulkos nubrėžtas gaires nusitatė iki 1970 m. krašto ūkinę plėtrą Suvažiavime dalyvavo tik Europos kraštų (vad. socialistinių ir kapitalistinių) komunistų ar darbininkų partijų delegacijos. Nepakvietus kinų, lenkai išvengė sovietams nemalonios padėties — kinai suvažiavimą būtų panaudoję prieš Sovietų Sąjungos Kompartiją, o patys lenkai tuo atveju būtų turėję aiškiai pasisakyti.

MASKVOS BALETĄ IŠPRAŠĖ IŠ VOKIETIJOS

Maskvos baletui (Bolšoj Ballet) nesilaikius sutarties ir atsisakius su spektakliais pasirodyti vak. Berlyne (sovietai jo nelaiko Fed. Vokietijos dalimi) vid. reik. ministerijos parėdymu š.m. birž. 18 d. maskvinis teatras turėjo apieisti vak. Vokietijos teritoriją. Neįvyko spektakliai Hamburge, dar Austrijoje ir Šveicarijoje.

— Leningrade, etnografijos muziejaus salėse vykstanti lietuvių liaudies meno paroda pratęsta iki rugpiučio mėn.

— Lietuvoje išleista faljetonistės Liūnės Janušytės satyrinių ir humoristinių kūrinių rinktinė «Iki pasimatymo» (127 psl.). Pagal «Tiesą» autorė «šmaikščiai išjuokia buržuazinės santvarkos valdininkų karjerizmą ir savanaudiškumą, fabrikančių mėginimą išsisukti nuo atsakomybės prieš tarybinius įstatymus 1940—41 m., o pokario metuose pasmerkia bambeklius, nihilistus ir kt.»

Gomulka savo kalboje palaikė sovietų pusę kinų-sovietų ideologiniame konflikte, teigiamai pasisakė dėl sovietų siekiamo komunistų partijų suvažiavimo ir griežtais žodžiais smeikė «agresyvią» Fed. Vokietijos politiką. Jo žodžiais Vokietijos apjungimas tegalimas ilgo istorinio proceso ir tik pašalinus mili tarizmą.

Ne politika, bet ūkis buvo pagriadinė Gomulkos kalbos dalis. Tai liudijo įvairūs pateikti skaitmenys bei planai. Per būsimą penkmetį (1966—1970) Lenkijoje numatoma parūpinti naujų darbo vietų 1.5 milijono gyventojų. Kaip ir jo artimieji bendradarbiai vėl išrinkti į partijos politinį biurą. Gomulka ir toliau lieka pirmuoju partijos sekretorium

— Lietuvoje birželio 10 d. mirė Gyvuliūninkystės mokslinio tyrimo instituto direktorius, zootechnikas Romanas Žebenka, gimęs 1906 m.

— Lietuvos spauda ir Vilniaus radijas pranešė apie poeto Vl. Mozuriūno mirtį Vilniuje. Jis mirė po trumpos sunkios ligos.

— Amerikos vyriausybė į Saigon nauju ambasadoriumi paskyrė generolą Maxwel Taylor. Tai yra ženklas, kad net ir karo kaina neleis visai Indokinijai kristi į komunistų rankas. Su šiuo paskyrimu Pietų Vietnam bus saugesnis.

— Italijai grėsia vyriausybės ir ekonomiais krizis. Dabar Italiją valdo krikščionys demokratai koalicijoje su kai kuriomis partijomis. Tačiau valdymas sunkus, nes kairiosios grupės stato sunkiai priimti nus išpildomus reikalavimus, reikalaujančius daug lėšų iš valstybės išdo. Bet kurio

BRAZILIJOJE

— Naujos ministerijos ir nauji ministrai. Lig šiol buvusi vidaus ir teisingumo ministerija padalinta į dvi: į vidaus ir teisingumo ministerijas. Tas pat bus padaryta ir su švietimo ir kultūros ministerijomis. Vidaus reikalų ministru yra numatytas generalas Cordeiro de Farias. Ne seniai buvo įsteigta informacijos ministerija. Netolimoje ateityje yra pr matomi kaikurie ministerijų kabineto pasikeitimai.

— Cukraus trūkumas yra aiškinamas sumažėjusia cukraus gamyba dėl trūkumo cukrinių nepristatymo į fabrikus. O jų augintojai nepristatė dėl nepatenkinamos augintojams kainos. Jais augintojai vartoja gyvuliams pašarui, arba parduoda alkocho dirbtuvėms. Taip pat yra kalta buvusi vyriausybė dėl nebuvimo planavimo cukraus gamyboje.

— Brazilija gavo 50 milijonų dolerių paskolos. Birželio mėn 24 d. Juangtinių Tautų Organizacijos patalpose New Yorke buvo pasirašyta sutartis Brazilijos — JAV 50 milijonų dolerių, žemais nušimčiais, paskolai gauti. Paskola duodama penkiasdešimčiai metų. Ši paskola padės išlyginti neturintį pusiausviro Brazilijos biudžetą. Numatoma dar visa eilė sutarčių, didesnėmis ar mažesnėmis sumomis, pas kolai gauti.

— Buvusio prezidento João Goulart turtas yra įvertintas devynis bilijonus krizeirų. Atitinkamos komisijos tyrinėja staigaus pralobimo būdus.

KONSTITUCIJOS KEITIMAS

Kongresui vyriausybė pateikė svarstyti konstitucijos pakeitimo projektą. Tarp jų pirmoj eilėj stovi rinkimų įstatymo pakeitimas (siūlomi distriktiniai rinkimai), žemės reformos įstatymas, suteikimas teisės analfabetams balsuoti, galimybė būti renkama žemesnio rango karininkų. Tai sunkus darbas, nes šiais ir kitais klausimais deputatų pažiūros yra skirtingos.

— Brazilijos vyriausybė pakutinio metu daug dėmesio atkreipė į eksportą, kad svetimos valiutos galėtų kraštan įeiti.

momentu laukiama vyriausybės krizės.

Sovietu Satelitai Tebėra Klusniais Maskvos Irankiais

Klaidingos Vakarų nuomonės apie tariamas laisvės apraiškas satelitinių valstybių tarpe — Rytų ir vidurio Europoje tebesmunka ūkio, gyvenimo lygis, varžoma kultūra, o Pabaltijų vykdomas rusinimo ir suliedinimo su Maskvos organizmu politika — Satelitai, pavergtieji tebesitiki atgauti visišką nepriklausomybę

(Elta) Kai kurių Vakarų politikų bei laikraštinių nuomone 1963 metais rytų ir vidurio Europoje vykę pasikeitimai, kurie tariamai atsiliepi ir į sovietinio monolito tvirtumą. Buvo nuomonių, kad kai kurių valstybių negalima vadinti ir «satelitais». Vakaruose buvo įspūdis, kad net Kremliaus vadai siekia jų «satelitų» tarpe skatinti nacionalistines, labiau nepriklausomas tendencijas.

Pagal PET surinktas žinias (plg. «ACEN NEWS» š. m. nr. 105–107) toje Europos dalyje buvę reiškiniai dar neliudija, kad kraštai siektų nepriklausomos politikos, gi visi žygiai greičiau vykdomi su Maskvos žinia.

Rumunija buvo kraštas, kuris, sakoma, sėkmingai priešinėsis to krašto ūkiniam įjungimui į COMECON (komunistinių kraštų savitarpio ūkio pamos org ja) rėmus. Vakaruose klystama teigiant, kad tik pastaruoju metu pradėta siekti vad. ūkinės nepriklausomybės. Tokie skirtingumai dėl vad. «socialistinio darbo pasidalinimo» žinomi jau nuo anksčiau. Atitinkamus reikalavimus jau ne kartą yra kėlę labiau pramoniniai satelitų grupės kraštai, kaip čekai, lenkai ar rytų vokiečiai. Kai 1963 m. rumunai išgarsino jų tariamus nesutarimus su COMECON'u, tai greičiausiai vyko su Maskvos žinia, o tikslas buvęs sudaryti iliuziją, esą Rumunija norinti būti nepriklausoma ir.. dėl to galėtų tikėtis daugiau Vakarų teikiamų kreditų. Jei tie patys rumunai uoliai perka Vakarų mašinas bei jų dalis, tai ir vėl reikia atkreipti dėmesį, kad ir čia pirkimai vyksta Maskvai leidus, be to žinoma,

kad sateliniai bei pavergtieji kraštai aplamai jau nuo seniau teikia pirmenybę Vakarų mašinoms, jų dalims ir labai raukosi, kai tenka įsigyti «made in Russia» gaminius.

Užsienio politikos srityje sateliniai kraštai visu 100% vykdo Maskvos nubrėžtą politinę liniją. Lenkijos partinis vadovas Gomulka laikomas vienu uoliausių maskvinės politikos šalininkų. Jei Vengrijos Kadaras dėjo ir deda pas tangas palaikyti ryšius su JAV-mis, Čekoslovakijoje ir Vengrijoje įvesti kai kurie palengvinimai turistams, tai įvyksta ne be Kremliaus suteikimo bei pritarimo. Visai klaidinga manyti, kad komunistiniai vadai staiga atsivertę ir jiems jau rūpi vykdyti laisvą pasikeitimą idėjomis ar turis tais.

Kai kurie vakariečiai yra skelbę keistas mintis, jog Vengrijos tauta Kadaro režimo metu pasiekusi 1956 m. siektų tikslų, nes esą dabar turima daugiau maisto ir mažiau įvairių suvaržymų. Čia pamiršta ma, kad vengrai buvo griebęsi ginklo ir buvo pasiryžę žūti, reikalaudami laisvų rinkimų ir visų žmogaus teisių įgyvendinimo. Tai nėra įvykdyta ir, kaip spėjama, 80 000 sovietinių karių Vengrijoje reikalui esant pažabos bet kaktus «liberalizacijos» siekimus.

Satelitų kraštuose toliau veikia teroro sistema ir priverčiamojo darbo sąlygos. Pvz. PET duomenimis Rumunijoje, kuri tariamai norinti atsipalaiduoti nuo Maskvos, siaučia ypatingai sunkios priverčiamojo darbo sąlygos. Gautomis žiniomis, Dunojaus žiotyse dirbą rumunai gauna visai menką maisto davinį, o

Baltai Gulbei

O numylėta,
Saulės žadėta,
Gulbe baltoji, skaisti!
Kur tu lakioji,
Vizijas kloji.
Dainą sparnuotą neši?

Erdvės žvaigždėtos,
Liepsna nusėtos,
Melsvūs svajonių kerai —
Tavo pliasta,
Klyksmu nušviesta
Ir išdainta sapnais!

Virpančią vygę
Godos sumigę
Lūko prabilstant varpų...
Rytas ims brekštį —
Džiugesį trėkštį —
Jos jau klėkės tarp kalnų.

O mylimoji,
Gulbė baltoji,
Sielos raudos palūkėk!
Siela ugninę,
Dainą laukinę,
Gulbę ir dangų mylėk!

jei jie kurią dieną neišpildo normų, tai kitą dieną jiems sumažinamas maisto davirys ir jie mušami, o jei jie ir toliau atsilieka, užsiundomi policiniai šunes, sudraskomi darbininkų rūbai, jie sukautomi retežiais.

Ūkio gyvenimas R. ir Vidurio Europoje toliau smunka — tai ypatingai matyti pramonėje Čekoslovakija ūkio krizėje atsidadūrė 1961 m., darbininkų nuotaikos — apatiškos. Visiškai sužlugo čekų planuotojų viltys, kad plečiant pramonę būtų įmanoma kompensuoti žemės ūkio smukimą.

Tas nelaimingas komunistinis planavimas ir planų vykdymas yra pačia pirmąja ir Lenkijos ūkiniu būdu bei ne sėkmiu priežastimi.

Jau visiems žinoma, kad 1963 metai visam Sovietijos

žemės ūkiui buvo nesėkmingi. Buvus mažesniai Sovietų Sąjungos javų derliui tai turėjo atsilipti ir satelitiniams kraštams. Žinoma, kad Rumunija sovietams paskolino 400 000 to javų, keičiant sateliniai kraštai pirkto javus iš JAV, Kanados, Prancūzijos. Apie tris su puse milijonų tonų javų Vakaruose pirkto tik viena Lenkija. Javų trūkumas Sovietijoje atsiliptis Pabaltijo kraštams — turėjo būti padidinti prievartiniai pristatymai Maskvai.

Gyvenimo lygis satelituose smunka — tai kitas sovietinio šeiminkavimo pavyzdys Bulgarijoje buvo pritrūkė mėsos ir daržovių. Kainų pakilimai Lenkijoje ypatingai skaudžiai atsiliptis žemesnių atlyginimų gyventojams. Dar ir šiandien tuose satelitiniuose kraštuose didžioji uždar-

bio dalis skiriama maistui: Pvz. Lenkijoje vidutinė šeima maistui išleidžia 50% pajamų (Pobityka, 1963 m. spalio 26, Varšuvos radijas, 1963 m. geg. m.); Bulgarijos mašinų darbininkas, turįs šeimą, kas savaitę uždriba apie 17 dol. ir tris ketvirtadalius atlyginimo turi išleisti maistui. Tiek pat uždribas Rumunijos darbininkas maistui skiria 64% uždarblio.

Tad kiek lieka kitoms reikmėms, pramonės gaminiams? Pvz. vidutinis Lietuvos gyventojas — darbininkas ir bulgarų mašinų darbininkas turėjo paskirti 90 darbo valandų... batams įsigyti.

Satelitų vergiškumas Maskvai ryškiai stebėtas kultūros baruose — po atoslūgio, kai kurių laisvės apraiškų, po 1963 m. kovo 8 d. Chruščiovo kalbos pradėtos kultūrinio pobūdžio represijos. Meinininkai, rašytojai vėl sukaustomi ir tai atliekama griežtai sekant Maskvos praktika bei reikalavimus.

Jaunimo tarpe jaučiamas nusivylimas, nepasitenkinimas esama padėtimi, viltys bei žvilgsniai Vakarų kryptimi. Pasak bulgarų pramajį sekretorių Živkovą «mūsų jaunimui gyvenimas atrodo nuobodus, visa kas ateina iš Vakarų jam atrodo gera, teigiama... Lietuvos jaunimas kritikuotas, nes jis «beždžioniškai seką Vakarų madas, papročius, poelgius» («Tar. Mokytojas», 1963 m. geg. 21). Jaunimas nusivylęs laisvojo pasaulio laikysena pavergtųjų atžvilgiu.

Jei kai kurie vakariečiai nukalba apie «besikeičiančius vėjus» rytų Europoje jiems tenka priminti paastrėjusią kovą su bažnyčia, dvasininkų persekiojimus, bažnyčių ir vienuolynų uždarymą. Jokių vėjų nepastebėsi Pabaltijo kraštuose, kuriuose vyksta paastrėjusi gyventojų rusinimo politika ir pastangos tris kraštus iliedinti į sovietinį

(pabaiga 4 pusl.)

V. Mykolaitis-Putinas

SUKILĖLIAI

KOVŲ DĖL ŽEMĖS IR LAISVĖS VAIZDAI 1861—1864

VII

(tąsa)

Mergaitė stipriai suspaudė jo ranką ir atsidaduso.

— Ak, Petreli, jaučia mano širdis, reiks dar mudviem vargetio pakelti.

— Nieko, Katryte, — rami no ją Petras. — Jei reiks, tai ir pakelsim. Bet mudviejų niekas neišskirs.

Ji dėkingai pažvelgė į jį susirūpinusiomis akimis, įsisu po į skarą ir ašisveikino.

Jau temo. Vakarų prieblandoje sodžius tarsi dar labiau prisigūžė prie žemės, susiliejo į vientisą tamsią pilką ruožą. Į medžius tūpė pavėla visios varnos, kažkur ambri-

jo šuva, kažkur subliovė avis, sumykė kavė, pravirko vakas. Vienoj kitoj troboj suspindo mažutis langelis. Viduje žiebė balanas, graibstė nuo pietų likusių bulvių, duonos kriaukšlį, rūgusio pieno dubenėlį, vakarieniavo ir rengėsi gulti.

Slopinanti tylą apgaubė Šilėnų kaimą po tos giedros, bet neramos pavasario dienos.

VIII

Paberžę Akelaitis pasiekė jau temstant Prijojęs prie klebonijos, prisirišo arklį, pasiūpėjo girgždančiais gonkelių laiptais ir pasibeldė Atidariusi duris, senyva moteris

į Akelaitio klausimą atsakė, kad kunigas Mackevičius namie Tuo pačiu metu prieškambario tarpduryje pasirodė ir jis pats su rūkstančia pypke rankoje. Buvo tai vyras pačiame stiprume, kokių trisdešimt penkerių metų amžiaus, vidutinio ūgio, liesas, per pečius kiek linktelėjęs, pailgo veido juodbrūvys, į šoną sušukuotais plaukais, susikaupusiu, idėmiu žvilgsniu.

Akelaitis prisistatė kas esąs kad atvyksta iš pono Survilos ir turįs svarbų reikalą. Kunigas paprašė svečių į vidų. Kambarys buvo erdvus, baltintomis sienomis ir lubomis, nedažytais grindimis. Vidury kambario stovėjo didelis stalas ir kelios kėdės, prie sienos sena, išblukusi sofa ir knygų spinta.

Prie stalo sėdėjo trys vyrai ir žiūrino į pašesą žemėlapi. Ant stalo šnypstė vir-

tavas, garavo kelios stiklinės arbatos, lėkštėse buvo paraišyta duonos, gulėjo sūris, sviesto gniūžtelė, du peiliai. Vienintelė šito skurdaus kambario prabanga tai buvo didelė kalkėmis išbaltinta ir šilvatai prikūrenta krosnis. Maloni, kvėpianti šiluma jaukiai nuteikė iš vėsiaus vakaro oro vidun įėjusį poną Akelaitį.

Vienas iš sėdėjusių prie stalo vyrų pasisuko, ir Akelaitis pažino šlėktelę Dimšą. Kelis kartus jam buvo tekę jį sutikti pas poną Survilą ir poną Kudrevičių. Kitus du jis matė pirmą kartą. Sėdėjęs galustalėj kunigo svečias, žemo ūgio, plačiapečių vyrukas, pakilo, atsirėmė nugara į krosnį ir, neslėpdamas savo smalsumo, drąsiai, atvirai apžiūrino poną Akelaitį. Kitas, priešais, anapus stalo, liesas, kaulėto veido žmogus, maišė arbatą, iš padilbų ap-

žvelgė atvykusį ir, vėl nuleidęs akis, dėjosi sutelkęs dėmesį į savo stiklinę. Bet Bet Akelaitis jautė, kad ir tas jį stebi ir tiria.

Tie trys vyrai susiriško pas Mackevičių visai atsitiktinai, patekę į Paberžę savais reikalais. Visi jie su kunigu buvo pažįstami, žinojo, kaip mielai jis priima kiekvieną žmogų, ypačiai atvykusį iš tolimesnio krašto. Tai kaip čia neužėjus ir su juo nepasitarus! O pasitarti yra apie ką: Paskelbus manifestą, subruzdavo baudžiauninkai, sužiaurėjo ponai, visokių žinių ir paskalų — tik spėk klausyti.

Mackevičiui idomu ir reikalinga žinoti, kaip kur yra. Jis ne nuo šiandien sirgte serga kaimo žmonių reikalais. Jis žino, kad ateina didelių perversmų metas. Jis žino, kad Lenkijoje bręsta sukili-

1964 M. KOVO MĖN. 3 D.

Faustas Kirša

11 RIVERSIDE DRIVE, NEW YORK, N. Y. 1023

APLINKRASTIS

Visoms lietuvių katalikių moterų organizacijoms,

Mielos Sesės,

PLKOS įstatuose, be atstovavimo visų lietuvių katalikių moterų Pasaulinėje Katalikių Moterų Organizacijų Unijoje, taip pat numatyta ideologinė bei kultūrinė veikla: be abejo, tą darbą labai gražiai vykdo Jūs savo organizacijose. Bet mes čia, New Yorke, pastebėjome, kad į šią veiklą neįsitraukia jaunosios kartos moterys bei merginos. Mes tyrinėjamos priežastis, patyrėme, kad reikia ieškoti naujų būdų jas sudominti veikla: Čia, New Yorke, suorganizavome «Studijų Dieną», kurios metu trys jaunos čia aukštuosius mokslus baigusios moterys panagrinojo lietuvių pareigas savo šeimai bei visuomenei. Susidomėjimas paskaitomis buvo didelis. Šio pasisekimo paskaitintos, PLKOS Valdybos narės nutarė atgaiivinti Lietuvoje veikusią «Moterų Talką» ir įjungti į ją visas katalikas, norinčias prisidėti prie šios veiklos.

Šiais metais New Yorke atsidaro pasaulinė paroda. Jos metu lietuvių turės savo programą, į kurią, kiek teko

girdėti, atvažiuos lietuvių iš visų kontinentų Panaudodamos šią progą, mes kviečiame PLKOS Tarybos suvažiavimą, 1964 m. rugpiūčio mėn. 23 d. p. M. Galdikienės rezidencijoje, 110 Ridgewood Ave. Brooklyn 8, N. Y. (Telefonas MI 7-4504) 3 val. p. p. PLKOS Tarybą sudaro visų katalikių moterų organizacijų pirmininkės ar jų įgaliotinės Ligi šiol dėl didelio lietuvių išsiblaškymo po visą pasaulį mes tokio suvažiavimo įvykdyti negalėjome. Organizacijų atstoves mes prašytume atsivežti pranešimus apie savo veiklą ir savo pageidavimus bei suanymus. Apie atvykimą prašau pranešti mums iš anksto aukščiaiu paduotu adresu.

PLKOS 40 metų sukakčiai paminėti leidiniame klausimą kol kas tenka atidėti, kol visos organizacijos atsakys į anketą, pasiųstą su pereinamais aplinkraščių. Labai pageidautume greito atsakymo.

Su geriausiais linkėjimais,
Priede: Apyskaita 1963 m.
PLKOS Valdyba

Pirmasis Pasaulio Lietuvių Kongresas

R. SKIPITIS

(tąsa)

Už šią rezoliuciją balsavo 62 atstovai. prieš ją — 8 (7 komunistai ir vienas nekomunistas), susilaikė 10, 25 atstovai tuomet nebuvo posėdy. Čia reikia pridurti, kad iš JAV atvykę atstovai komunistai visokiomis progomis progomis kongreso posėdžiuose stengėsi vartyti komunistinę propagandą, o prieš svarstant politinę rezoliuciją, net sten-

gėsi sudaryti «antifašistinį» frontą su liaudininkais ir socialdemokratais. Bet jų pastangos nuėjo vėjais, nes šios demokratinės grupės komunistų siūlymo nepriėmė.

Rugpiūčio 17, paskutinę kongreso dieną, atstovai, susirinkę karo muziejaus sodely, prisiekė padėti Lietuvai, niekad savo tautos nepamiršti. Priesaiką jaudinančiai skaitė atstovas L. Šimutis.

mas. Jį pasiekė žinia, kad ir Vilniuje jau organizuojamas būsimas sukilimo centras.

Savo šiaandiniams svečiais jis pasitiki. Dimša — jo senas bičiulis Pažįstami ir kiti du Bitė — dailidė, narsus ir sumanus vyras, kaip ežys pašiūšęs prieš valdžią Lukošius — karališkojo dvaro valstietis — giežia apmaudą ant ponų, prisiziūrėjęs baudžiauninkų gyvenimo gretimuose dvaruose.

— O kas šitas, naujas atvykėlis? Akelevičiaus pavardę kunigas yra girdėjęs, bet dabar gerai neprisimena kur nei kaip.

Dimša pakilo iš savo vietos ir, ištiesęs ranką, ėjo sutikti atvykusiojo.

— A, ponas Akelevičia! Sveikas gyvas!.. Leiskit, kunige, aš jį supažindinsiu su jūsų svečiais, nes pats visus gerai pažįstu. Ponas Akelevičia —

rašytojas, literatas, pedagogas

Jis mostelėjo ranka į stovintį prie krosnies vyruką ir pusiau juokaudamas kalbėjo:

— Adomas Bitė, garsus meistras, pono Vincenco Belazaro iš Grinkiškių dvaro bičiulis.

Paskui, linktelėjęs galva į sėdintį prie stalo, tarė:

— Antanas Lukošius, Zarasų apskrities smarkus vyras.

Akelaitis nusilenkė ir, paskatintas tokio nuosirdaus su tikimo, paklausė Mackevičių, ar gali pasakyti savo reikalą.

— Prašau, ponas Akelevičia, kalbėti atvirai, — sutiko kunigas. — Tarp mūsų čia palapčių nėra. Be to, tikiuosi kad nieko baisaus mums nepasakysi.

Tad Akelaitis trumpai išdėstė savo atvykimo priežastį. Mackevičius domiai išklausė jį ir, daug nesigilindamas

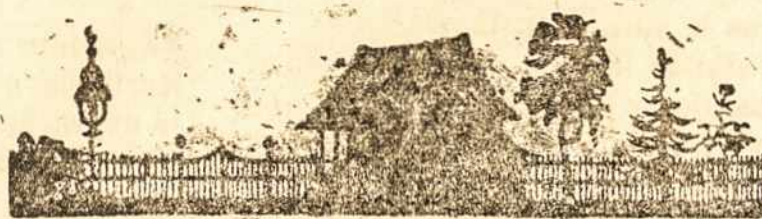
Tu, Gal Būt, Jau Rūsti

Tu, gal būt, jau rūsti ant manęs,
Aš užmirš tave negaliu.
Vis ilgiuos kankinuos neramus
Ir skiriu milijonus gėlių.

Aš žinau, kad buvai kaip sapne,
Kad liksi kaip svajonė skaisti.
Pilis tavo tarp liepų aukštą,
Perlai — bus iš toli atvežti.

Tu nuliūdus šiandieną žinau!
Rūsčios žemės rūkai ant širdies.
Išblaškyta sena giminė,
Ak, braugioji, kas verkti padės?

Gal tik tas neužmirš ir lydės,
Kurio meilė — ugnis amžina,
Gal tik tas karaliūnu vaduos,
Kurio auksas — širdis ir daina.

KITI SUVAŽIAVIMAI IR PARENGIMAI

Kongreso metu Kaune taip pat įvyko pasaulio lietuvių studentų ir mokytojų konferencijos. Studentai nutarė įsteigti pasaulio lietuvių studentų sąjungą Mokytojų konferencijoje buvo pranešimų apie lietuvių mokyklų ir mokytojų padėtį užsieniuose ir dvi paskaitos švietimo reikalais Mokytojų konferencija priėmė kelis nutarimus, kuriuos perdavė Pasaulio Lietuvių Kongresui, o šis perdavė kongrese įsteigtos Pasaulio Lietuvių Sąjungos valdybai.

Kongreso proga Kaune ir Giruliuose prie Klaipėdos įvyko spaudos konferencija Dalyvavo per 30 periodinės lietuvių spaudos darbuotojų, apie trečdalis jų buvo lietuvių užsieniečiai. Buvo iškelta mintis sudaryti pasaulio lietuvių spaudos bendradarbių sąjungą. Bet jai nebuvo palankios Lietuvos vidaus politinės sąlygos.

Kongreso proga buvo organizuotos keturios parodos, būtent: lietuvių meno apžvalginė paroda kurioje dalyvavo 52 dailininkai su 212 skulptūros, tapybos ir grafikos kūrinių; spaudos paroda; dr. A. Račkaus rinkinių paroda su daugiau kaip 60 tūkstančių eksponatų; dail. A. Tamošaičio lietuviškų kilimų paroda. Žurnalistas A. Brazilius «Trimite» 1935.VIII.22 be kita ko sako: «Pirmasis Pasaulio Lietuvių Kongresas davė tokius rezultatus, kurių, tur būt, nesitikėjęs nė patys jo organizatoriai, juo labiau visuomenė. Kongreso metu ne tik tarp savęs susipažinta, ne tik minėtis pasikeista ir visiems lygiai opūs lietuvių tautos rūpesčiai palukštenti, bet suspėta susipažinti ir su kultūrinėmis vertybėmis».

Specialiai užsienio lietuviams dar buvo pastatyta opera «Aida» su viešnia iš Chicago — lietuvių dainininke Barbara Darlys (Bronė Bernotaitė-Drangelienė), Kipru Pe-

trausku, V. Januškaite-Zauniene ir kt. ir suvaidinta P. Vaičiūno komedija «Naujieji žmonės». Taip pat rodėsi ir užsienio lietuvių menininkai. Koncertuose valstybės teatre ir radiofone dalyvavo rinktinės jėgos: solistės Ap. Stoškutė ir B. Darlys, pianistė A. Briedytė, akordeonistė A. Rajskauskaitė ir smuikininkas V. Greičius — amerikiečiai; Latvijos lietuvių pianistas St. Vainiūnas ir jų jungtinis choras Į šiuos koncertus taip pat buvo įsijungę ir Kauno menininkai — deklamatorė O. Rymaių ir šaulių sąjungos choras. Tai buvo tikrai puikūs koncertai.

Be Amerikos lietuvių sportininkų, taip pat atvyko gražus būrys sportininkų ir iš Latvijos Buvo suruošta sporto olimpiada. Savo sugebėjimus ir pajėgumą rodė Amerikos Latvijos ir Lietuvos sportininkai, aiškiai pirmavo amerikiečiai. Rugpiūčio 17 paskutinę olimpiados dieną laimėtojams buvo įteikta daug gražių dovanų Kūlo Kultūros rūmuose buvo sporto olimpiados pabaigtuvių vakaras Nuotaika puiki. Lietuvos sporto vadovai prikalbino amerikiečius būti mokytojais. Taip prisidėjo reikšmingas Lietuvos sportininkų bendradarbiavimas su JAV lietuvių sportininkais, išskėlus Lietuvos krepšinio komandą į Europos meisterius.

Kaip jau esu minėjęs, geriausi DULR talkininkai kongresą ruošiant buvo skautai ir šauliai Skautai prie kongreso programos pajvairinimo prisidėjo baidarių parada ir laužu Kai tik baigėsi vandens sporto rungtynės, nuo Žaliojo tilto pasipylė 115 baidarių su prof. Stp. Kolupaila priešaky Šiame parade, be Lietuvos ir Latvijos skautų, taip pat dalyvavo Lietuvos kariuomenės baidarininkai, šauliai, jachtklubas, jaunlietuvių ir kt.

(B. D)

į tą reikalą, tarė:

— Ge ai, pons Akelevičia. Šią naktį pernaktvosi pas mane štai ant šitos sofos, o ryt duosiu tamstai žmogų, kuris aplinkiniams keleliams palydės tamstą lgi pono Kudrevičiaus. Policija ir žandarai dabar ėmė sekti kiekvieną svetimą žmogų Varšuvoje prasidėjo patriotinės manifestacijos, o pas mus baudžiauninkai atsakė klausyti ponų, eiti lažą. Bus geriau, jeigu ir tamsta be reikalo nelįsi į akis žandarams

Jis prasidėrė šonines duris ir šūktelėjo:

— Marcele! Duok mums dar vieną stiklinę. Prašome, pons Akelevičia, užkask, ką matai ant stalo. Nedidelis aš ponas ir prastai svečius priimu Užtai iš tikros širdies. Na, pons Dimša, tai kokių tu mums naujienų šiandien atneši?

Šlėktelė nugėrė gurkšnį ar

bates ir pasilinko su savo žemėlapiu prie kunigo.

— Tik ką grįžau iš Raseinių apskrities. Žinios nelinksmos, kunige, nelinksmos. Net nuostabu, kaip tas manifestas ūmai sukėlė žmones. Baudžiauninkai atsisako klausyti ponų, o juos už tai baudžia, rykštėmis plaka Kam iš to bus nauda, kunige?

Mackevičius rūsčiai sutraukė antakius.

— Lietuvis baudžiauninkas kantrus, pons Dimša. Bet kai syki ta kantrybė išėks, tada pamatysime kam iš to bus nauda. Ką girdėjai?

Šlėktelė atsikrankstė, išsi traukė mažą užrašų knygelytę ir ją vartydamas ėmė dėstyti:

— Manifestas buvo paskelbtas kada? — kovo 24 dieną, o jau po savaitės vien Kauno ir Raseinių apskrityse, štai čia tarp Jūros ir Dubysos, su

kiito dvylikos dvarų baudžiauninkai Gal žinai, kunige, Raseinių apskrityje Labgirių dvarą? Didelis dvaras — pustrėčio tūkstančio dūšių. Priklauso generolienai Kaiserovai. Oi, biauri boba! Įsigėdė pastatyti naują folvarką ir penkiasdešimt gaspadorių išmetė iš sodybų, daugelį kitų paleido be žemės, o likusius spaudė lažais ir prievolėmis be jokio saiko. Taigi Labgirių baudžiauninkai, kai tik išgirdo cėsoriaus manifestą, visi kaip vienas atsisakė nuo lažo ir nuo visokių prievolių. Nors sukapakite mus, sako, į gabalus, nors išvarykite į katorgą, š taip mes daugiau nebegyvensime ir Kaiserovai lažo neisime! Tegul perveda mus tuojuo į činšą.

— Žinau tą dvarą, — patvirtino Mackevičius. — Na, ir ką gi? Pervedė juos į činšą?

(B. D)

JAUNIMO AIDŲ REDAKCIJA: Redakcinis Kolektyvas

Šimtmečiai plaka nemarioji teatro sirdis

WILLIAM'O SHAKESPEARE'O 400 M. GIMIMO SUKAKČIAI
Beatričė Kleizaitė – Kerbelienė

(tąsa)

INTUITIVUS GENIJUS

Žiūrėdami į visa tai, galėtu me stebėtis, kaip žmogus, ne kreipęs dėmesio į rašymo meną, yra laikomas didžiausiu dramaturgu ir kūrininiu genijum, kurį pasaulis kada nors pažino. Kaip žmogus, nebuvęs mąstytoju, šiandien yra kartojamas, cituojamas filosofų ir teologų, žmogus, nesiekęs gerinti žmonijos moralės yra nuolat tariamas mokytojų lūpomis, kunigų bei kitų, dirbančių žmonijos gerovei. Kur yra šios mįslės raktas? Kaip ją atspėti? Atsakymas nėra sunkus: Shakespeare'as kūrė geriau, negu jis pats žinojo. Kaip ir kiti, bet kurios gyvenimo srities vyrai, kuriuos šiandien vadiname didžiais, ir šis aktorius — dramaturgas nesąmoningai pasiekė ir laimėjo nepalyginti daugiau, negu to laiko atliktas darbas buvo užtikrinęs. Kaip jaunas Saulius, išėjęs ieškoti tėvo asilų, rado valdo vo vainiką, kaip Kolumbas, išplaukęs su mintimi rasti kelią į Rytus, atrado Naująjį Pasaulį, taip panašiai atsitiko ir Shakespeare'ui. Jis rašė grubiam Londono teatrui, o laimėjo sau žiūrovų minias visiems amžiams. Tai jis įvykdė, žinodamas tai ar ne, kad

(pabaiga iš 2 pusl.)

organizmą ir visiškai likviduoti bet kurias nacionalinius skirtingumus.

Visoje rytų ir vidurio Europoje komunistiniai vadai negali sutikti su bet kokios liberalizacijos reiškiniais. Šiuo požiūriu jie paklusnūs Maskvos tarnai. Jie laikosi tik Kremliaus dėka ir jei jie netektų maskvinės paramos, jų režimai subyrėtų kaip kortų nameliai, kaip jau stebėjome 1956 m. Vengrijoje.

O dėl gyventojų nuotaikų pasakytina, kad nors jie toliau atkakliai priešinosi komunizmui, tačiau vis pastebimas nusivylimas. Vakaraus išsatelitinių kraštų reiškiamą nuomonę: mes nenorime karo, nes tai šių dienų sąlygose beviltiška. Tačiau mes tikime, kad sąlygoms pasikeitus mes turėsime atgauti visišką nepriklausomybę ir suverenumą.

savyje turėjo nepaprastai aukštą ekspresijos galią. Jis nu tuokė, kaip rašyti, semiantis medžiagos ir surandant įkvėpimo Graikijos ir Romos, Italijos, Ispanijos ir Prancūzijos; senosios Britanijos ar naujesnės Anglijos praeityje. Kaip jaunas Murilo išmoko piešti, bemašydamas dažus. Shakespeare'as įgavo aukštąjį literatūros meno supratimą betaisydamas ir beredaguodamas blankias apsakas, pritaikant jas scenos reikalavimams. Kaip genijui būdinga, Shakespeare'as buvo darbštus ir gausus savo darbo vaisiais, rašydamas veikalus, kurie vienas po kito krito iš po jo nepavargstančios plunksnos. Dirbdamas jis išmoko, įgavo įgudimo, meistriškumo, artistinio pojūčio ir kantrybės. Nežinrind, kad jam rašant, veikalai nebuvo dalinami į 5 veikumus, Shakespeare'as turėjo dramatiškosios simetrijos pojūtį bei proporcijos nuovoką sužeto išvystyme.

Dramaturgo saviraiška įrodoma jo sugebėjimu įsigilinti į veikėjo charakterį, galvoti jo mintimis, jausti jo jausmais ir žvelgti gyvenimą vaizduojamo charakterio akimis. Ke- a s šito nedarė, kai kurie bandė tai įvykdyti bet neįstengė, gi Shakespeare'o saviraiška yra tuo įdomi, kad jis moka meniškai paslėpti savąjį aš. Keats'o poemose mes randame tikrąjį Keats. Manfred'e atpažįstame Byron'ą, bet gi Mackbeth'e mes tematome nuodėmingąjį Thane of Cawdor ir jo nepajudinamą, ryžtingą žmoną, Hamlet'e, randam vaizdingąjį Danijos princa, jo sūpnavėlę motiną bei gaščių dėdę Othello vėl matome niekšingąjį Iago, sukliadintą maurą, ir nekaltą Desdemoną. Shakespeare'as leidžia mums pažinti begales sielų, bet jose mes negalime sugauti net užuominos paties autoriaus asmenybės.

ABEJONĖS, TAČIAU BE PAGRINDŲ

Nemaža ginčų ir visokių prielaidų yra sukėlę abejonės, begu Shakespeare'as buvęs jam priskiriamų kūrinių autorius. Yra tokių, kurie nori jo kūrinius priskirti Marlowe, Sir Walter Raleigh, Anthony Beacon ar jo garsiajam broliui Francis, o taipgi visai eilei aristokratų, net ka-

ralienei Elzbietai. Visa tai daroma daugiausia iš snobiškumo, orus anglas negali patikėti, kad paprastas provincijos vaikinai, net gimnazijos nebaigęs, sukūrė tokius nemirtingus kūrinius, o ypač ne būdamas aukštojo luomo žmogumi. Sėbų nuomone, tai te galėjo padaryti vien mėlyno kraujo, bent jau aukšto išsilavinimo žmonės, turintieji Oxford'o ar Cambridge'o magistrų laipsnius. Šitos problemos visai nebuvo pirmaisiais trim šimtmečiais po Shakespeare'o mirties. Jis be jokių abejonių buvo pripažintas savo kūrinių autoriumi, vienu iškiliausių pasaulio kūrininių genijų.

Studijuojant Shakespeare'o veikalus, aiškiai matyti, jog jie buvo rašyti žmogaus, puikiai nusimanančio apie patį teatrą ir jo problemas. Sha-

kespeare'as, kaip rašytojas Robert Greene pasipiktindamas jį vadino, buvo scenos «Johannes factotum». Nė vienas iš Beacon'ų brolių toks nebuvo, taipgi nė vienas iš minėtų aristokratų apie teatrą daug ką nenusimanė ir nė vienam iš Elzbietos laikų dramaturgui neteko būti taip tam priai su teatru surištam, kaip Shakespeare'ui. Pagaliau, palyginus vien raštus, kad ir to paties Beacon Essay on Love, būtų neįtikėtina, kad tas pats žmogus galėtų parašyti ir Romeo ir Juliet.

Shakespeare'as nebuvo panašus būdu į savo bendralaikius kolegas. Neteko jam, kaip Marlowe, dalyvauti nei lošti kokios nors rolės politinėse partijose, nereikėjo nei, kaip Jonson'ui, kalėti už nepadorų rašymą. Shakespeare'as neįtūtė entuziazmo an-

William Shakespeare

Sonetai

Kai laikrodys man skelbia, jog diena
Nejučiomis nakties bedugnėn rieda,
Kai juodus plaukus nuberia šerkšna
Ir bala žavesys žibutės žiedo:

Kai krinta la'ai tuopų išdidžių,
Kurių pavėsy kaimenė ilsėjosi,
Ir svyra barzdos kertamų kviečių,
Ir vasarą jau laiduoja rugsėjis, —

Apie jaunystę tavo aš mąstau
Ir apie tai, kad ji pranyks kaip rūkas,
Kad naujos gėlės atsiskleis netrukus,
Kad bėmta neilgai žydėti tau.

Lai tavo grožis vaikuose atgyja,
Atremdamas Likimo kalaviją!!

★ ★

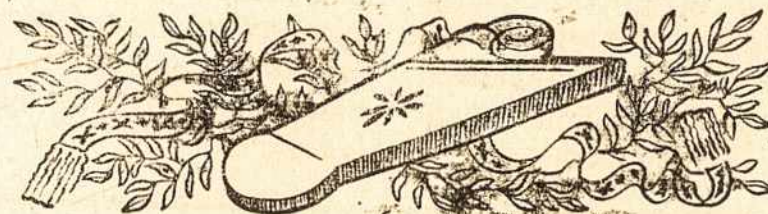
Mirties šaukiuosi širdžia nukamuota, —
Aš pavargau žiūrėti, kaip Menkysta
Ant karžygio lavono kelią puoša,
Kaip, niekinama priesaika šventa,

Kaip drabstoma purvais Garbė auksinė,
Kaip velka jungą Laisvė išdidi,
Kaip mėtos Gėda dvokiančiam šiukšlyne,
Kaip kilauš ryžtai smaugiami širdy,

Kaip laižo kojas talentas tironui,
Kaip mulkis spardo dieviškus menus,
Kaip pataikauja Gėris nebylus
Išpuikusiam Niekšybės kapitoni...

Aš mirt geidžiu, aš neturiu jėgų, —
Tiktai tave palikti man baugu.

Vertė A Churginas

D Ė M E S I O

Rugpjūčio mėn. 2 dieną
įvyks tradicinė Jaunimo Šventė. Šiai progai, jau yra ruošiamas įdomus veikalas «Saulės Spindulys Artojų Žemėj». Nepamirškite!

ATSISVEIKINIMAS

Birželio mėn 17 d. mus atsisveikino ir išvyko Amerikos link, Julia ir Irena Šimoaitės.

Kaip žinome, Irena žada ilgesniam laikui pasilikti, o tuo tarpu Julia mano greičiau sugrįžti.

Į aerodromą atvyko gausus burys draugų, kurie nerėjo savo drauges išleisti ir palinkėti laimingos kelionės ir sėkmės naujame krašte.

Jų išvažiavimas paliko didelį tuštumą jaunimo tarpe, nes jos buvo uolios bendradarbės visuose parengimuose. Todėl, mes visi nesantriai lauksime jų sugrįžtant

glų protestantizmui ir pačios Anglijos ekspansijai. Mirus karalienei Elzbietai, jis net buvo viešai apkaltintas, jog neatidavęs poetiškos duoklės nepabrėžęs jos nuveiktų darbų. Neradome jo veikaluose apdainuotų užjūrio užkariavimų, nei ispanų Neugalimosios Armados sunaikinimo gyriais. Sau temas jis sėmėsi iš Anglijos istorijos bei tradicinės literatūros. Jo kūriniai prieinami ir suprantami kiekvienam; jie universalūs.

AR SHAKESPEARE'AS BUVO KATALIKAS?

Šalia abejonių, kam priskirti Shakespeare'o veikalus, dar viena mintis kankina mokytojų žmonių galvas, Gandas kilo po anglikonų archidiacono Davies pareiškimo, kad Shakespeare'as «mirė, būdamas popiežniku». Ir daugelis stropių mokslo žmonių tvirtina, kad didysis dramaturgas buvo Motinos Bažnyčios vaikas. Šita galimybė nėra jau taip abejotina, nes Shakespeare'as gyveno tuo laiku, kada katalikai buvo persekiojami. Jo motina buvo katalikė, taipgi artimas draugas grafas iš Southampton išpažino katalikybę. Savo veikaluose jis su vienuoliais ir dvasiškiais elgiasi labai pagarbiai priešingai jo laikų dramaturgams, jis rodo stebėtinai teisingą nusimanymą katalikų tikėjimo apeigose bei papročiuose.

(B. D.)

Lietuvi
Klausk ir remk

LIETUVISKA PROGRAMA

kuri yra transliuojama kiekvieną sekmadienį, 10 val. ryt. per RADIO NOVE DE JULHO, vidutinėmis ir trumpomis 31 metro bangomis. Patarimus, aukas siūsti šiuo adresu. Mons. P. Ražinskis, caixa Postal 4118. São Paulo.

FABRICA DE MALHAS

Petras Šukys

gamina meniškus ir stiprius megstinukus; rubelius naujagimiams ir kit. Rua Jundiapéba, 45, Fone: 63-4258 Vila Zelina (arti R. Ibitirama ir Av. Zelina).

MALONI ŽINIĄ LIETUVIAMS

LIETUVÉ ADVOKATÉ IRENE GRITÉNAS DUODA NEMO KAMAI JURIDINES INFORMACIJAS SAVO TAUTIEČIAMS

IRENE GRITÉNAS

Advogada

ESCRITÓRIO
Praça da Sé, 323 - 10 - c/101/102
Fone 33-9951

RESIDÊNCIA
Rua Coelho Neto, 281
Fone: 63-3697, V. Prudente

Máquinas Texteis Santa Clara Ltda.

MÁQUINAS E ACESSÓRIOS TEXTEIS

FUNDIÇÃO DE FERRO E ALUMÍNIO

Caixa Postal, 2093 — Tel. 63-7340

Fábrica e Escritório:

Rua Domingos Afonso, 50 — Vila Santa Clara
V. Prudente — S. Paulo

Gera kokybę, pigiau kaip kitur, greitas įteikimas, mandagus patarnavimas tikrai

ANTANO PAVILONIO

INDUSTRIA DE ARTEFATOS PLÁSTICOS
"PAVILONIS"

Rua Prof. Gustavo P. de Andrade, 884 - 902, caixa postal 4118 - Vila Zelina, Tel. 63-4130 São Paulo.

Čia yra didžiausias pasirinkimas, dideliais ir mažesniais kiekiais, įvairiausių rūšių ir spalvų guzikų ir lietsargiams dalių.

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas pasiuvimas, LAURO SANDRÓN vyriškų rūbų.

SIUVYKLOJE LAURO

Rua do Orfanato, 686, — V. Prudente — Fone 63-5294
São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui
Ateikite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybe ir kaina

Casa Sprindys & Cia.

PÇA. S. JOSÉ dos CAMPOS, 1 - V. ZELINA - TEL. 63-5915

Geležies isdirbiniai ir dažai viskas elektros irengimui namu reikmens ir žaislai, įvairiausios devanos visoms progoms:

ESCRITÓRIO CONTÁBIL NASCIMENTO

Irmãos Nascimento

REG. C.R.C. SP. N.º 1.462

Atlieka firmų atskaitimus, periodinius, komercines ir industrialines apyskaitas, sutvarko dokumentus, sudaro sutartis surašo prašymus ir kitos rūšies darbus atlieka.

Juridinis Departamentas — Nepdomo turto pardavimas
Av. Zelina, 831 — Vila Zelina — Tel. 63-7140 — S. Paulo

ALEKSAS KALINAUSKAS

Advokatas

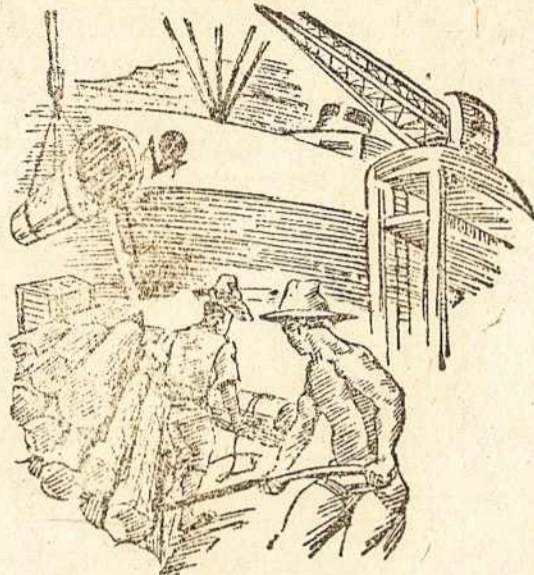
atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskitis, dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.

Residencia:

R. Joaquim Piza, 204
Tel. 31-2548

Raštinė:

R. 15 de Novembro, 244
4.º - Sala 19 - Tel. 37-0324
no 14,00 iki 18,00 val.

PRANAS & CIA. LTDA

Madeiras em geral

SÉDE: Rua México, 98 - 9.º - sala 904 — Fone: 52-0228
Enderço Telegrafico: «CABUINA»
R.º de Janeiro

Serraria «ITA» — Serra dos Aimorés — Municipio de Nanque - Estado de Minas Gerais

KIRPIMO IR SIUVIMO MOKYKLA

“SOFIJA”

Mokina kirpimo siuvimo, madų modelių braižybos ir pritaikomojo meno.

Paruošia siuvimo ir kirpimo mokytojas valdiškiems egzaminams (habilitação)

Mokykla turi visas valdiškas teises yra registruota «Departamento do Ensino Profissional»

Pamokos vyksta vakarais

- Užsirašyti pas mokyklos direktorę Sofiją Misiukaite,
Rua da Graça, 381 — casa 6 — Bom Retiro

VIENTELAI ATSTOVAI GARSIOJO VANDENS LINDOYA

IRMŪS CARRIERI LTDA

Lindoya vanduo yra labai žinomas gėrimas Kurio puikų veikimą žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite, situokite ir visados naudokite!

Rua Dino Bueno, 795 a 835
Telefones: 51-4019 e 51-2223

Caixa Postal 3967 — SÃO PAULO

Statybos medžiagos sandėlis ir įvairių geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių krautuvė tikrai pas

JAKUTIS & LAPIENIS LTDA.

RUA COSTA BARROS, 356 TEL. 63-3285 VILA ALPINA

LIETUVIŠKŲ PAMALDŲ KALENDORIUS

Pirmą mėnesio sekmadienį
Paque das Nações 10 val.
Casa Verde, 17,15 val.

Antrą:

Jaçana klierikų kopl. 8,15 val.
Bom Retire, 10 val.
Utinga 18,00 val.,

Trečią:

Agua Rasa 8 val.;
Moinho Velho 11 val.,
Lapa 16 val.,

Kiekvieną sekmadienį
Mooça 8 val.

Paskutinį:
Vila Anastacio 8,30 val.;
Vila Bonilha 10 val.

LIETUVIŠKŲ PROGRAMŲ TRANSLIACIJOS

(Lietuvos laiku)

VATIKANO RADIJAS

Kasdien 20,15 iki 20,50 val.
Sekmadieniais 10,30 iki 11
val. 19, 25; 31 ir 196 metru
bangomis.

RIO DE JANEIRO

Lietuvių radio valandėlė
«A voz da Lituania» yra trans-
liuojama ANTRADIENIAIS
18 val. 40 min.

SIUVÉJAS

POVILAS AMBROZEVIČIUS
Rua dos Cielames, 510 (sėde
propria) — Vila Bela

AV. ZELINA, 515 — CAIXA POSTAL, 4118 — SÃO PAULO

PIETŲ AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESUI RUOŠTI FONDAS AUGA.

Birželio mėn. 25 d. įvyko finansinės komisijos susirinkimas Vila Zelinoje susirinkime buvo aptarta įvairios priemonės kongreso lėšoms sukelti. Tarp tų priemonių buvo pasiūlyta, kad susirinkimo dalyviai iš savo kišenius lėšų paskirtų. Pasiūlymas rado gyvo pritarimo. Tuoj pat kongreso reikalams suaukojo septynis šimtas keturiasdešimtas tūkstančių (Cr \$ 740.000,00) kr. Šią sumą sudėjo šie komisijos nariai: J. Sliesoraitis, J. Valavičius, M. Paleckis, J. Žvingilas, N. Stasiulionis, Al. Boguslauskas, Prel. P. Ragažiškis, G. Draugelis, J. Jodelis, K. Draugelis, K. Ambrozevičius, A. Serbenta.

Kaip jau yra žinoma, Vila Anastazijos Mokyklos Globėjų Būrelis yra paskyręs suaukoję vakaro, C \$180.000 pelną. Taip pat, Dr. El. Draugelis yra aukojęs tūkstantį kruzeirų kongreso eikalams. Todėl kongresui rengti fonde šiuo metu yra Cr \$921.000,00. Pradžią graži. Nedaug trūksta ligi milijono.

LIETUVIAI ĮTEIKS SAVO AUKĄ «OURO PARA O BEM DO BRASIL» 5 D. L. EPOS

Kaip jau buvo rašyta laikraštyje ir skelbta per radijo lietuvių irgi rinko aukas dėl «Ouro para Bem do Brasil». Surinktų aukų iškilmingas įteikimas bus kitą sekmadienį, 5 d. liepos 18 30 val.

punktualiai. Diarios Associação būsiniėje, Rua 7 de Abril Lietuviai šiose iškilmėse kviečiami gausiai dalyvauti. Liet. Kat. Bendruomenės choras ir tautinių šokių grupė dalyvaus su menine programa.

— Ši šeštadienį sumainys žiedus Aldona Rutkauskaitė, Petro ir Onos Rutkauskų dukterė, su Armando Vicentin Šliūbas bus mišių metu, 17 val. V. Zelinoje

RIO DE JANEIRO LIETUVIAI ISPŪDINGAI MINĖJO LIUD- NAJĮ BIRŽELĮ

Nors liudnajo birželio minėjimas birželio 14 d. Rio de Janeiro buvo ruoštas visų trijų Pabaltijo bendruomenių vardu, tačiau faktinai visą darbą atliko lietuviai, aiškiau pasakius Rio de Janeiro lietuvių kapelionas kun. Janilionis.

Minėjimas buvo kruopščiai paruoštas, šauniai pavyko. Programa buvo šį: 16 val. S. Coração de Jesus bažnyčioje Rua Benjamin Constant 42, buvo pamaldos kurias buvo pasižadėjęs laikyti J. Em. Rio de Janeiro kardinolas Dom Jaime de Barros Camara. Jam negalėjus atvykti atsiumė vyskupą auxiljara, kuris atliko mišias ir pasakė jautrų, momentui pritaikintą pamoką.

Po pamaldų minėtos parapijos salėje buvo oficialioji minėjimo dalis. Minėjimą atidarė kolonijos kapelionas kun. J. Janilionis. Toliau sveikini mo žodį tarė ir minėjimo reikšmę kalbėjo min. Fr. Meieris Pagrindinė, išpūdingą kal-

Tena! šoksime šokinėsime... Bus linksma ir gražu... Vyrų Brolija 9 d. rugpiūčio mėn. organizuoja šaunų

PIKNINKA JURUBATUBOJE

Autobusai iš V. Zelinos išvyks 6 val. ryto Bilietus reikia iš anksto įsigyti pas Brolijos valdybos narius. Vienas autobusas išvažiuos iš Casa Verde. Bilietus galima įsigyti pas Matelionius, Taip pat V. Prudentėje bilietus galima gauti pas M. Tamaliūną, Rua Agostinho Latari, 346. Kartu vyksta orkestras. Bus šokiai, žaidimai su premijomis.

ba pasakė Dra Sandra Cavalcanti, Guanabaras estado so cialinių reikalų sekretorė, kurios kalba buvo pertraukiama susirinkusių dalyvių plojimais.

Po oficialiosios dalies buvo meninė programa. Minėjime dalyvavo virš 400 žmonių. Tai buvo vienas iš geriausių pavykusių minėjimų Rio de Janeiro lietuvių ruoštu.

Vietos spauda, ypač Jornal do Comercio, plačiai aprašė ir nuotraukas talpino

— Birželio 17 d. Rio de Janeiro pasimirė Augustas Pri lipas ir tą pačią dieną buvo palaidotas São João Batista kapinėse. Vėlionis buvo kilęs iš Šančių, sulaukęs 78 metų amžiaus, karo pabėgėlis Pailko našlė žmona Antanina, gyvenanti pas dukterį ir žen tą pp. Azbarus.

Vietos lietuvių kolonija šiuo pareiškia gilią užuojautos naštei ir artimiesiems.

Cegužės mėn. pasimirė senosios išeivijos lietuvis Juozas Dumbrasas sulaukęs 80 m. Jis gyveno Nova Iguaçu mieste, Rio est. Pasihiko 2 sūnūs: Jonas ir Vaeiovas; pas tarasis gyvena S. Pauly.

— Buv. Lietuvos garbės konsulas Rio de Janeiro p. Mobergas, nuolatos gyvenęs Stokhol-

me (Švedijoje), Šlomis dienomis lankęs Braziliją prekybos reikalais, nepamiršo čionykštės lietuvių kolonijos aplankydamas vieną kitą iš senesniųjų bičiulių. Lietuvių būrelis atsidėkdamas p. Mobergui už atmintį suruošė jam lietuvišką šuoširdų pasibuvimą pp. Saurusačių šeimos bute.

— Trečiam Pietų Amerikos Lietuvių Kongresui Ruošti Komiteto susirinkimas šaukiamas birželio mėn. 26 d. 20 val. V. Zelinoje. Gi finansų komisijos susirinkimas kviečiamas 1 d. liepos 20 val. Vila Zelinoje. Komisijos nariams dalyvavimas yra privalomas.

Sporto komisijos susirinkimas kviečiamas 3 d. liepos 20 val. Vila Zelinoje.

— Laiškai: J. A. Tatarūnui, kun. J. Šeškevičiui, B. Lazaro, A. Gudavičienei, V. Vaikšnorieni, J. Būžiui, Vl. Jauškevičiutei, P. Šimoniui, L. K. Moterų Draugijai, A. Lazdauskui, G. Kučinskienei, M. Vinkšnaitienei, U. Augulevičienei, M. Jonavičiutei, Bo. Verzbickui, K. Navickienei, J. Paukščiuvi, J. Tubeliui, J. Antanaičiui, Dr. J. Nicporciukas, F. Slavickaitė, Genytei Onai.

— Liet. Kat. Moterų ir Mal

PRANEŠIMAS

Lankydami Romoje, Italijoje, apsistokite naujai įrengtuose Liet. Šv. Kazimiero Kolegijos svečių namuose:

«VILLA LITUANIA»

Piazza Asti 25 (Via Casalmoferrato 33. Tel. 78.90.33, 78.00.14)
ROMA — ITALIA

Rasite jaukią aplinką, sveiką maistą ir neperdetą kainą. Pageidaujama, kad el. apsisistojimo laiko būtų susitarta iš anksto.

KOLEGIJOS VA OVYBĖ.

LIETUVIS ADVOKATAS

Albertas Pavilavičius

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskitis, dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.

Av. Liberdade, 47 - 9 o Andr Res.: R. Fernando Falcão, 35
Fones: 37-0395 - 35-5650 33-6011 São Paulo

Lietuviškas žodis, daina ir muzika aidi tropikų padangėje iš

RADIO 9 DE JULHO stoties São Paulo mieste, vidutinėmis ir trumpomis 31 metro bangomis, kiekvieną sekmadienį 10 val. ryto. Per radijo galima pasveikinti gimtadienio, vardadienio vestuvių ir kitomis progomis. Radijui laiškus siųsti šiuo adresu: caixa postal 4118, São Paulo. Fone: 63-5975.

VĖL VISI Į V. ANASTACIO!!!

Dr. J. Basanavičiaus vardo lietuvių m. los Globėjai kviečia dar kartą atsilankyti į jų ruošiamą

VAKARĄ,

kuris įvyks š. m. rugpiūčio mėn. 1d. 20 val., to paties vardo mokyklos salėje, Rua Camacan, n. 625.

Programoje bus pakartota S. Kapnio 2-ųjų veiksmų komedija «PLUTELĖ IR PELĖS». Po vaidinimo šokiai ir žaidimai iki 4 val. ryto

Pakvietimus ir staliukus iš anksto užsisakykite pas M. los Globėjų Valdybos narius.

Valdyba

PIGI IR GERA KOKYBĖ!

Česlovas Jakiunas

Parduoda ilgam išsimokėjimui raštinėms, krautuvėms ir kitiems tikslams rašomas, skaičiavimo, kasos registravimo mašinas (registratoras), su fabriko garantija vieniems metams.

Raštinė: Rua Newton Prado, 686, Tel. 52 2289, S. Paulo
Tautiečiams didelė nuolaida.

TIPOGRAFIA BALTICA

Lietuviška Spaustuvė

ALEKSANDRAS BUMBLIS

Atlieka įvairiausių spaudos darbus pramonei bei prekybai. Dežutes elektros lempoms — Spausdina suviniojimui popierį iki trijų spalvų (krautuvėms). Fabrikuoja «Papel ondulado».

Rua Eduardo Leopoldo, 10 (Coroa), Telefonas 8-6423.
Laiškams: Rua General Fonseca Teles 606, S. Paulo.

ALP(LKA) 10

LIETUVOS NACIONAL
MARTYNO MAŽVYDO BIBL

dos Apaštalavin tarė susirinkim pinigus Pietų Ameri vių Kongreso reikalams. Vi siems lietuviams vieningai dir bant ir remiant, būkime tikri kad kongresas pavyks. Paty rėme kad Kultūros Draugija kongrese rengimą irgi yra nu tarusi paremti didesne auka.

— Praėjusios savaitės «M. L.» per neapdairumą Finansų Komisijos narių sąstata buvo praleistas Alfonso Žibo var das, kuris yra komisijos na rys ir rūpinasi kongreso iškil mingam posėdžiui salės sura dimu.

VILNIUJE TARĖSI SOVIETŲ GEOLOGAI IR GEOGRAFAI

Birželio 8—14 dd. Vilniuje į antrąjį tarpžinybinį pasitarimą buvo susirinkę Sovietų Sąjungos geologai ir geogra fai. Dalyvavo, be Vibniaus, dar Maskvos, Leningrado, Ry gos, Talino, Minsko, Kijevo, Murmansko, Novosibirsko ir kitų miestų mokslininkai. Pasitarimą atidarė Vilniaus universiteto rektorius prof. J. Kubilius Skaityta 30 praneši mų apie ledynų darinių kil mę, tipizavimą, klasikavimą bei jų ehronologiją. Buvo ie tuvių V. Gudelio ir A. Basaly ko pranešimai. Geologai su geografais buvo surengę eks kursijas į Dzūkijos aukštu mos šiaurinę bei pietinę da lis ir lankėsi prie Ulos upės, kur yra įdomūs geologiniai dariniai.

— VILA ZELINOS LIETU- VIŲ KUNIGŲ telefonas 63-5975 NAUJAS ADRESAS

Tėvų Jėzuitų J. Giedrio, J. Bružiko ir J. Kidyko naujas ir nuolatinis adresas yra šis:
RUA LITUANIA, 67, MOOCA,
13, S. PAULO.

Telefono dar neturi, bet ga lima skambinti farmacijai 93-2341 ir prašyti, kad juos pašauktų.

LIETUVIAMS NUOLAIDA!

užsisakant gerus batus pas
JONĄ PETRIKĄ

jo paties batų krautuvėje.
Rua B. de Itapetinga, 262,
4º and, sala 406, Tel. 35-8873.

SKAITYKITE IR
PLATINKITE VIE
NINTELI PIETŲ AMERIKOS
SAVAITRAŠTI «MŪSŲ
LIETUVA».

